

ACCOUNTANTSVERSLAG 2021

Gemeente Gooise Meren

IBDO

Aanbiedingsbrief

Aan:

de raad van de Gemeente Gooise Meren
T.a.v. het college van B&W
Postbus 6000
1400 HA BUSSUM

Amstelveen, 23 juni 2022
Kenmerk: JB/JvS/JT/HV/AA22-1274

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

DASHBOARD

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Gemeente Gooise Meren (hierna te noemen ‘gemeente’) gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 1 November 2021, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2021. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

De jaarrekening van de gemeente Gooise Meren geeft een getrouw beeld en de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig weer.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke wethouder. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de Gemeente Gooise Meren bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle. Gelukkig heeft een belangrijk deel van de controle weer bij u op het gemeentehuis plaats kunnen vinden, wat het eenvoudiger en plezieriger maakt.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

W.g.
drs. J.M.A. Brak RA
Partner en extern accountant Gemeente Gooise Meren

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD

2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING		AANDACHTSPUNTEN VOOR 2022		RESULTAAT 2021																																																	
<div><div></div><div>Wij zijn voornemens een controleverklaring af te geven waarin wij stellen dat de jaarrekening 2021 getrouw is en rechtmatig</div><div></div><div>De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 1.532.000 respectievelijk € 4.596.000.</div><div></div><div>Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.</div><div></div><div>De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.</div><div></div><div>De WNT is nageleefd.</div><div></div><div>Met uitzondering van een (technische) onzekerheid ten aanzien van de SPUK hebben wij geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage.</div></div>		<div>Op basis van de interim- en jaarrekeningcontrole 2021 zijn de aandachtspunten voor 2022:</div> <div><div></div><div>Het inkoopproces binnen het financiële systeem effectief inrichten met scheiding tussen leveringsbewakers en budgethouders.</div><div></div><div>Doorontwikkeling van de administratieve organisatie en interne controle naar rechtmatigheidsverantwoording over 2022.</div><div></div><div>In 2021 is voor een €26.000.000 geïnvesteerd in materiële vaste activa. Door deze investeringen daalt de solvabiliteitsratio. Wij adviseren u de ontwikkeling van de solvabiliteit te blijven monitoren.</div><div></div><div>De toekomstige verstrekkingen aan Warmtenet toetsen aan de Wet markt en overheid en het monitoren van financiële risico's bij tekorten in de exploitatie van Warmtenet B.V.</div></div>		<table><tr><th>(x €1.000)</th><th>2021</th><th>Begroting (na wijziging)</th></tr><tr><td>Saldo van baten en lasten</td><td>-1.329</td><td>3.507</td></tr><tr><td>Mutatie reserves</td><td>-4.061</td><td>-3.507</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>-5.390</td><td>0</td></tr></table> <div>Het resultaat over 2021 bedraagt € 5,3 miljoen voordelig na mutaties in reserves (2020: € 1,3 miljoen voordelig), terwijl € nihil was begroot. Het resultaat wijkt circa <u>3,5%</u> af van de totale begrotingsomvang. Deze afwijking ligt boven de drempel die wij als passend beschouwen voor gemeenten. De oorzaken van de afwijking lopen uiteen en worden toegelicht op pagina 14.</div>		(x €1.000)	2021	Begroting (na wijziging)	Saldo van baten en lasten	-1.329	3.507	Mutatie reserves	-4.061	-3.507	Resultaat	-5.390	0																																				
(x €1.000)	2021	Begroting (na wijziging)																																																			
Saldo van baten en lasten	-1.329	3.507																																																			
Mutatie reserves	-4.061	-3.507																																																			
Resultaat	-5.390	0																																																			
ONTWIKKELING		BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN		UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN																																																	
<div><div></div><div>Het aantal SiSa-regelingen is in 2020 en 2021 toegenomen naar 19. De regelingen vloeien voornamelijk voort uit COVID-19 gerelateerde activiteiten, welke de gemeente voor de burger moet organiseren. Het aantal activiteiten nemen voor de gemeente toe, alsmede de taken voor de administratie en afleggen van verantwoording over deze activiteiten.</div><div></div><div>De verliesvoorziening grondexploitatie Bredius is afgenomen met € 300.000. De afname van de voorziening wordt veroorzaakt door een grotere toename van de (verkoop)grondprijzen ten opzichte van toename van de lasten bouwrijp maken.</div><div></div><div>Eind 2021 is de verplichtingenadministratie opgestart. Wij onderschrijven het belang hiervan en zien dit als een positieve ontwikkeling in de beheersing rond rechtmatigheid en in het bijzonder de naleving van Europese en interne aanbestedingsregels.</div></div>		<div><div></div><div>Aanbestedingsrechtmatigheid: Op basis van de spendanalyse hebben wij de lasten uit hoofde van een aantal contracten als onrechtmatig meegewogen in ons oordeel. De geconstateerde fouten hebben betrekking op diensten en leveringen en bedragen voor <u>2021 € 522.000</u> (2020: € 803.000). Bij de geconstateerde onrechtmatigheden zitten geen nieuwe contracten.</div><div></div><div>Verder is een technisch controleverschil geconstateerd zonder impact op het resultaat, wel een impact van <u>€ 251.000</u> op de rechtmatigheid.</div><div></div><div>Onzekerheden bestaan ten aanzien van de Sisa regeling SPUK (€82.000), de PGB's via het SVB (€139.000) en Wmo en Jeugdzorg onder anderen via de Regio Gooi- en Vechtstreek (€538.000).</div><div></div><div>Vooruitgang is zichtbaar in de naleving op rechtmatigheid. Zo is voor het merendeel sprake van oude contracten waarop de onrechtmatigheden betrekking hebben.</div></div>		<table><tr><th></th><th colspan="2"></th><th colspan="3">GTK 2021</th></tr><tr><th></th><th>2020</th><th>2021</th><th>Minst risicovol</th><th>Neutraal</th><th>Meest risicovol</th></tr><tr><td>Solvabiliteit</td><td>22%</td><td>21%</td><td>> 50%</td><td>20-50%</td><td>< 20%</td></tr><tr><td>Grondexploitatie</td><td>4%</td><td>5%</td><td>< 20%</td><td>20-35%</td><td>> 35%</td></tr><tr><td>Netto/gecorrigeerde schuldquote</td><td>60%</td><td>70%</td><td>< 90%</td><td>90-130%</td><td>> 130%</td></tr><tr><td>Structurele exploitatieruimte</td><td>1%</td><td>2%</td><td>> 0%</td><td>0%</td><td>< 0%</td></tr><tr><td>Belastingcapaciteit</td><td>108%</td><td>104%</td><td>< 95%</td><td>95-105%</td><td>> 105%</td></tr><tr><td>Cijfer BDO</td><td>8</td><td>9</td><td></td><td></td><td></td></tr></table>					GTK 2021				2020	2021	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol	Solvabiliteit	22%	21%	> 50%	20-50%	< 20%	Grondexploitatie	4%	5%	< 20%	20-35%	> 35%	Netto/gecorrigeerde schuldquote	60%	70%	< 90%	90-130%	> 130%	Structurele exploitatieruimte	1%	2%	> 0%	0%	< 0%	Belastingcapaciteit	108%	104%	< 95%	95-105%	> 105%	Cijfer BDO	8	9			
			GTK 2021																																																		
	2020	2021	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol																																																
Solvabiliteit	22%	21%	> 50%	20-50%	< 20%																																																
Grondexploitatie	4%	5%	< 20%	20-35%	> 35%																																																
Netto/gecorrigeerde schuldquote	60%	70%	< 90%	90-130%	> 130%																																																
Structurele exploitatieruimte	1%	2%	> 0%	0%	< 0%																																																
Belastingcapaciteit	108%	104%	< 95%	95-105%	> 105%																																																
Cijfer BDO	8	9																																																			
DASHBOARD	JAARREKENING	FINANCIËLE POSITIE	BEVINDINGEN	BIJLAGEN																																																	

1.2 Aandachtspunten vanuit de auditcommissie

Aandachtspunten vanuit de auditcommissie

Inleiding

Bij de bespreking van onze controleaanpak met de auditcommissie zijn wij gezamenlijk met de auditcommissie een aantal aandachtspunten overeengekomen. Deze aandachtspunten hebben wij deels opgevolgd tijdens onze interim-controle. Dit betroffen de onderdelen Treasurystatuut, Leningen Warmtenet, AVG en deels de verbonden partijen. Hieronder geven wij kort onze waarnemingen weer ten aanzien van het resterende aandachtspunt. Hierbij benadrukken wij dat wij deze werkzaamheden gericht hebben uitgevoerd en dat uitkomsten niet in alle gevallen op een geheel proces kunnen worden geprojecteerd.

Voor resterende aandachtspunten ten aanzien van gevolgen Corona (TOZO [paragraaf 2.1.](#)) grondexploitatie ([paragraaf 4.3](#)) en de rechtmatigheidsverantwoording ([paragraaf 4.1](#)) verwijzen wij naar de verschillende hoofdstukken waar deze onderwerpen aan bod komen. Hierbij is de rechtmatigheidsverantwoording wat ons betreft wederom één van de belangrijke aandachtspunten voor 2022.

Verbonden partijen

De monitoring op de verbonden partijen is bestuurlijk en financieel ingericht en is onderdeel van het besluitvormingsproces van de raad. In onze management letter hebben wij reeds gerapporteerd omtrent uw specifieke vragen ten aanzien van verbonden partijen en nog specifiekere Gemeente Hilversum. De interne beheersing op dit punt steunt deels op de interne beheersing bij de verbonden partijen. Daarnaast is dit jaar door de gemeente gestart met periodieke afstemming rond de uitgaven in het sociaal domein. De interne controle verbetert door kennis te nemen van tussentijdse interne controlerapportages van de uitbestede activiteiten aan Regio Gooi en Vechtstreek en gemeente Hilversum.

Het vervoer van kwetsbare groepen organiseert en voert Regio Gooi- en Vechtstreek sinds 1 augustus 2021 zelf uit, hiermee is zij de eerste gemeentelijke organisatie in Nederland die dit zelfstandig doet. Daarmee willen de zeven regiogemeenten dit vervoer efficiënter, duurzamer en weer persoonlijk maken. Met de Regio worden gedurende het jaar financiële en inhoudelijke overleggen gevoerd. De activiteiten voor vervoer van kwetsbare groepen zijn georganiseerd in een aparte B.V. Vervoer Gooi- en Vechtstreek. De Regio voert samen met dhr. Meuwese het management in deze B.V. De verantwoording van bestedingen in B.V. Vervoer Gooi- en Vechtstreek behoort niet tot de scope van de controleopdracht van de accountant van Regio Gooi- en Vechtstreek. Wij adviseren u de verantwoording over deze bestedingen te organiseren.

Voor de belangrijkste aandachtspunten die wij zien voor de gemeente in 2022 verwijzen we hier naar “Uw Top-3 aandachtspunten voor 2022 “ ([paragraaf 2.4](#))

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

- 2.1 Corona en impact op de jaarrekeningcontrole
- 2.2 De jaarrekening is getrouw & rechtmatig
- 2.3 Rechtmatigheid van de jaarrekening
- 2.4 Uw speerpunten

2.1 Corona en impact op de jaarrekeningcontrole

COVID-19 enorme impact op boekjaar 2021

Zie hiervoor onze managementletter en de BADO-notitie

Het proces van de totstandkoming en controle van de jaarrekening is goed verlopen

De gevolgen van COVID-19 zijn nader toegelicht in paragraaf Corona

Inleiding: COVID-19 en de jaarrekening 2021

Tijdens de controle hebben wij aandacht besteed aan de impact van de coronapandemie op de gemeente Gooise Meren. Hieromtrent hebben wij overleg gevoerd met het management/de directie. De coronacrisis heeft grote gevolgen gehad voor de operationele activiteiten van de gemeente Gooise Meren. Daarbij zijn de financiële gevolgen van de crisis beperkt. In de jaarrekening en de tussentijdse rapportages is door de organisatie gerapporteerd over deze impact voor de gemeente Gooise Meren. Ook voor 2022 zal dit naar verwachting nog het geval zijn.

Eind februari 2021 is de BADO-notitie met betrekking tot de 'COVID-19-effecten en -risico's voor decentrale overheden' uitgekomen. In deze notitie is een groot aantal aandachtspunten beschreven voor het opstellen en controleren van de jaarrekening 2020. Deze notitie is ook van toepassing voor de jaarrekening 2021. Wij verwijzen voor deze aandachtspunten, de impact op getrouwheid en rechtmatigheid, de controleaanpak en de specifieke attentiepunten ten aanzien van de posten in de jaarrekening naar deze notitie (zie: [notitie-effecten-en-risicos-corona-voor-jaarrekening-2020-decentrale-overheden.pdf \(nba.nl\)](#)).

In deze paragraaf informeren wij u over het proces van onze controle in relatie tot COVID-19 en onze specifieke bevindingen die impact hebben op onze controle, de verslaggeving en onze controleverklaring. Voor een analyse van het resultaat verwijzen wij naar de jaarrekening (paragraaf Corona) en naar paragraaf 3.1 van dit verslag.

De totstandkoming van de jaarrekening en het proces van de controle i.r.t. COVID-19

Zoals aangegeven in onze aanbiedingsbrief heeft zowel het samenstellen van de jaarrekening als onze controle deels digitaal en op afstand plaatsgevonden. Naar aanleiding van dit proces hebben wij de volgende opmerkingen:

- Ook al zijn we het digitale werken al meer dan een jaar gewend, het blijft bijzonder mooi om te constateren dat het mogelijk is geweest de jaarrekening tijdig op te stellen en te controleren. De samenwerking was, ondanks alle COVID-19 maatregelen, plezierig en constructief. In de eindejaarscontrole konden we gelukkig weer fysiek op het gemeentehuis zijn.
- Ter voorbereiding op de jaarrekeningcontrole wordt door de gemeentelijke organisatie documentatie verzameld uit verschillende bronnen. Het digitale werken vormt een extra uitdaging om informatie tijdig en van de juiste kwaliteit uit de verschillende bronnen te verzamelen. De gemeentelijke organisatie heeft in vergelijking met andere gemeentes een knappe prestatie neergezet.

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid dit proces met u te evalueren.

Impact op verslaggeving

Het BBV kent zoals bekend een aantal verplicht voorgeschreven paragrafen. Het staat de gemeente vrij om naast de verplichte paragrafen zelf paragrafen aan de begroting of jaarstukken toe te voegen. COVID-19 is een gebeurtenis die niet slechts aan één programma of taakveld is toe te rekenen. Het heeft betrekking op de gehele gemeente en heeft betrekking op veel programma's en taakvelden. De gemeente heeft er daarom voor gekozen om in één overzichtelijke paragraaf toe te lichten welke gevolgen COVID-19 op de Gemeente Gooise Meren heeft (gehad) en welke maatregelen, activiteiten en werkzaamheden de gemeente heeft genomen.

2.1 Corona en impact op de jaarrekeningcontrole

Belangrijkste bevindingen:

Tozo-regeling

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) is een van de steunmaatregelen van het kabinet om zelfstandige ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis en voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud en in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen op te vangen. De regeling kent verschillende tranches met verschillende rechtmatigheidsvereisten:

- ▶ Tozo 1: aanvragen tussen 1 maart 2020 tot 1 juni 2020
- ▶ Tozo 2: aanvragen vanaf 1 juni 2020 tot 1 oktober 2020
- ▶ Tozo 3: aanvragen vanaf 1 oktober 2020 tot 1 april 2021
- ▶ Tozo 4: aanvragen vanaf 1 april 2021 tot 1 juli 2021
- ▶ Tozo 5: aanvragen vanaf 1 juli 2021 tot 1 oktober 2021

Uw gemeente heeft in het kader van de Tozo-regeling een voorschot van het Rijk ontvangen van € 3,3 miljoen. Via de SiSa-bijlage bij de jaarrekening legt u verantwoording af aan het Rijk. De regeling wordt uitgevoerd door Gemeente Hilversum onder verantwoordelijkheid van Gemeente Gooise Meren (mandaat). De bestedingen in het kader van de Tozo-regeling over 2021 bedragen € 3,6 miljoen voor levensonderhoud en € 0,1 miljoen verstrekking in het kader van bedrijfskapitaal. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd aan de hand van de aanwijzingen van het ministerie in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole d.d. 20 januari 2022 en de nadere richtlijnen van de Sectorcommissie Decentrale Overheden van de NBA. Uit onze controle zijn de volgende fouten en onzekerheden gebleken:

- ▶ SiSa regeling H4 indicator 10 SPUK: €82.000 onzekerheid;

Wij hebben deze fouten en onzekerheden in ons oordeel meegewogen aan de hand van de aanwijzingen zoals opgenomen in hoofdstuk 9 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole en gerapporteerd in bijlage B bij dit rapport. Op grond van de Tozo-regeling worden fouten en onzekerheden verwerkt in de definitieve rijksbijdrage Tozo.

Overige corona gerelateerde bevindingen

In onze controle hebben wij uitgebreid aandacht besteed aan de impact van het coronavirus op de jaarrekening 2021. De belangrijkste bevindingen uit onze controle die relevant zijn in relatie tot uw interne beheersing of ons oordeel bij de jaarrekening zijn:

- De Tozo-regeling.
- Extra lasten voor Toezicht en handhaving regionale noodverordening coronamaatregelen.
- Lokale maatregelen voor ondernemers.
- De vaststelling van (additionele) subsidies.

2.2 De jaarrekening is getrouw

De jaarrekening 2021 is getrouw

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2021 van de Gemeente Gooise Meren een goedkeurende controleverklaring af te geven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva per 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd van beperkte omvang welke door de gemeente zijn gecorrigeerd. Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle tevens resterende controleverschillen geconstateerd ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 76.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
SiSa regeling H4 indicator 10 SPUK	-	82	Bijlage B
Sociaal domein - pgb Jeugdzorg en Wmo	-	139	4.2
Sociaal domein - Wmo ZIN en Jeugdzorg ZIN	-	538	4.2
Totaal	-	759	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	1.532	4.596	
Performance materialiteit (75% van de materialiteit)	1.149		
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie	76		

Wij hebben, voor zover mogelijk, het college verzocht om deze controleverschillen te corrigeren. Het college heeft door ons geconstateerde verschillen boven de rapporteringstolerantie gecorrigeerd. Voor fouten onder de rapporteringstolerantie bevestigt het college dat zij van oordeel is dat deze posten zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen (onder de rapporteringstolerantie) zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en zijn derhalve voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken met betrekking tot de getrouwheid.

2.3 Rechtmatigheid van de jaarrekening

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2021 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen m.u.v. een saldo ad € 773.000.

Naast de gecorrigeerde en ongecorrigeerde controleverschillen in het kader van de getrouwheid van de jaarrekening zijn de volgende controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 70.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten en/of onzekerheden	-	82	Bijlage B
Sociaal domein - pgb Jeugdzorg en Wmo	-	139	4.2
Sociaal domein - Wmo ZIN en Jeugdzorg ZIN	-	538	4.2
Correctie toerekening personele lasten aan vervaardiging MVA	251		
Aanbestedingsrechtmatigheid	522	-	
Totaal	773	759	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	1.532	4.596	
Performance materialiteit (75% van de materialiteit)	1.149		
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie	76		

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en zijn derhalve voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken met betrekking tot de rechtmatigheid.

Aanbestedingsrechtmatigheid

De onrechtmatigheden die wij hebben vastgesteld bestaan uit een divers aantal contracten. Hiervan is een groot deel van de contracten ouder dan drie jaar. Een doorkijk naar 2022 laat zien dat op basis van het huidige contractenbestand een beperktere onrechtmatigheid resteert. In 2021 zijn er geen nieuwe onrechtmatige contracten afgesloten.

Doorontwikkeling
administratieve
organisatie binnen het
financiële systeem

Monitoring
solvabiliteitspositie

Wij adviseren
voortdurende
monitoring en
zorgvuldigheid op het
project warmtenet

Inleiding

Bij de jaarrekening 2021 hebben wij een aantal aandachtspunten geconstateerd voor 2022 en verder. Hieronder geven wij kort onze waarnemingen weer ten aanzien van de belangrijkste aandachtspunten. Voor het aandachtspunt rechtmatigheidsverantwoording ([paragraaf 4.1](#)) verwijzen wij naar de paragraaf verderop.

Effectieve inrichting van het inkoopproces binnen het financiële systeem

De gemeente Gooise Meren heeft in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording haar organisatie al op een aantal onderdelen voorbereid. De ambitie van de gemeente is bekend en het M&O beleid is vastgesteld. Met de invoering van de verplichtingenadministratie heeft de organisatie een belangrijke preventieve beheersingsmaatregel ingevoerd. Deze maatregel draagt onder andere bij aan tijdige signalering van aan te besteden contracten, maar geeft ook inzicht in de voortgang op contractafspraken. Een belangrijke stap die de gemeente nog moet maken is het volledig effectief inrichten van de lijnorganisatie met interne beheersingsmaatregelen voor haar belangrijkste processen inkoop en verstrekkingen in het sociaal domein. Door de gewenste primaire functiescheiding af te dwingen in het financiële systeem kan de betrouwbaarheid van data en de prestatielevering rond bestede lasten worden geborgd. Daarmee kan de VIC en de externe accountant de stap zetten naar een systeemgerichte (proces) controle op deze punten.

Monitoring solvabiliteitspositie

De solvabiliteitspositie van de gemeente is gedaald naar 21%. De daling van de solvabiliteitsratio wordt veroorzaakt door de investeringen in vaste activa welke voor een groot deel worden gefinancierd met vaste schulden. De gemeente Gooise Meren heeft een sluitende meerjarenbegroting. Bij de perspectiefnota en begroting worden de effecten op de solvabiliteit gepresenteerd, zodat de raad is geïnformeerd over de ontwikkeling van de ratio. Wij adviseren om bij het opstellen van de meerjarenraming te blijven monitoren op de ontwikkeling van de solvabiliteitspositie door de afschrijvingen op materiële vaste activa (non-cash items) in de begroting af te zetten tegen de investeringen in vaste activa.

Warmtenet monitoring en toezicht

Vanuit onze natuurlijke adviesfunctie willen wij de aandacht wederom vestigen op de risico's rondom de verstrekte lening aan Warmtenet. Wij onderkennen met onze huidige kennis van de constructie dat aan de verstrekking van deze lening een aantal risico's voor de gemeentelijke organisatie kleven. Allereerst drukt de verstrekte lening op de (toekomstige en huidige) liquiditeitspositie van de gemeente. Daarnaast bestaan risico's die voortvloeien uit de onzekerheden in de business case van Warmtenet. Een eventueel negatieve ontwikkeling in het verwacht resultaat van de business case zal direct impact hebben op de waardering van de lening en drukt in een dergelijk geval op de exploitatie van de gemeente. In deze casus wordt blijvende zorgvuldigheid en periodiek toezicht op de ontwikkelingen in de business case van Warmtenet vanuit de gemeentelijke organisatie geadviseerd, uiteraard onder toezicht van de raad.

3. Resultaat & financiële positie

- 3.1 Resultaat 2021
- 3.2 Uw financiële positie vergeleken
- 3.3 Dashboard financiële positie
- 3.4 Ons beeld van uw financiële positie

3.1 Resultaat 2021

Resultaat 2021
ten opzichte van de
gewijzigde begroting
bedraagt voordelig
EUR 5,3 miljoen

Belangrijkste
afwijkingen in het
resultaat 2021 op
programma's

De gevolgen van
Corona zijn hier
zichtbaar doordat
gelden nog niet
uitgegeven zijn als
gevolg van maatregelen
en
capaciteitsproblemen
bij leveranciers.

Het resultaat van Gemeente Gooise Meren over het jaar 2021 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 5,3 miljoen voordelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2021	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL	IN %
Saldo van baten en lasten	-1.329	3.507	-4.836	-3,1%
Onttrekkingen reserves	-8.473	-7.919	-554	-0,4%
Dotatie aan reserves	4.412	4.412	0	0,0%
Resultaat	-4.323	0	-5.390	-3,5%

-/- is meer baten dan lasten

De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen worden toegelicht in de jaarrekening onder hoofdstuk "Toelichting belangrijkste afwijkingen per programma" op pagina 214.

Het resultaat 2021 wijkt ongeveer -3,1% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces. Zoals in de jaarrekening terug te lezen is zijn de grootste meevallers in de gerealiseerde cijfers 2021 :

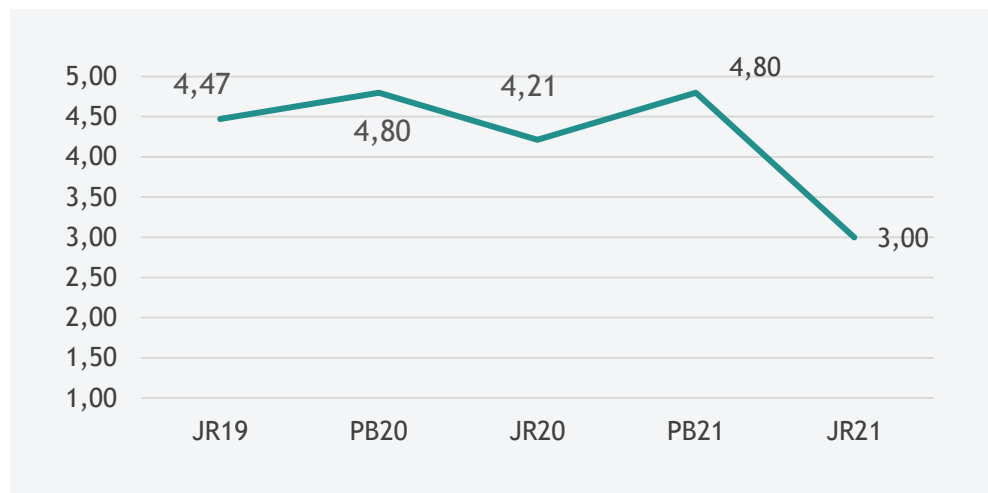
- Programma 7: De gemeente heeft een lagere last dan geraamd voor uitvoering van jeugdwettaken (€ 978.000).
- Programma 4: De vastgelegde afspraak in Esco (Energy Service Company) overeenkomst leidt tot een vrijval van de onderhoudsvoorziening van zwembad De Zandzee (€ 956.000).
- Programma 4: De actualisatie van de grondexploitatie Bredius heeft een minder negatieve netto contante waarde. Hierdoor valt een deel van de getroffen verliesvoorziening vrij (€ 305.000).
- Programma 5: De lagere lasten ten opzichte van de begroting zien op minder bestedingen voor groenonderhoud en duurzaamheidsprojecten door capaciteitsproblemen gecombineerd met verkoop van snipper groen (€691.000) en niet uitgevoerde baggerwerkzaamheden in de Singelgracht in Muiden (€ 410.000).
- Programma 6: De gemeente heeft lagere uitkeringslasten in het kader van de BUIG (€ 477.000).
- Algemene dekkingsmiddelen: Nog niet uitgegeven gelden in verband met COVID-19 leiden tot een voordeel (€ 420.000).

In september wordt de 2^e bestuursrapportage opgesteld. Bovengenoemde meevallers met uitzondering van de uitkeringslasten BUIG zijn pas zichtbaar na vaststelling van deze rapportage en zijn daarom in deze bestuursrapportage niet meegenomen als begrotingswijzigingen.

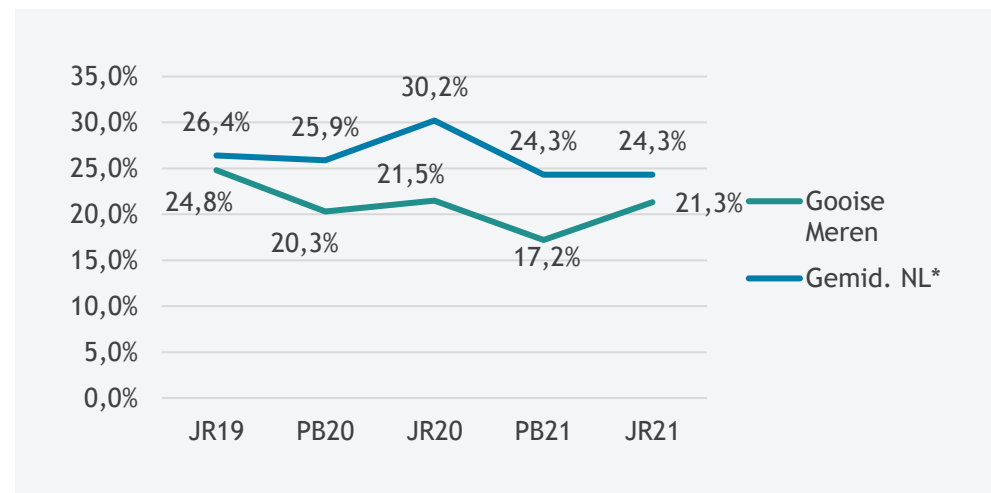

3.2 Uw financiële positie vergeleken | Kengetallen vergeleken

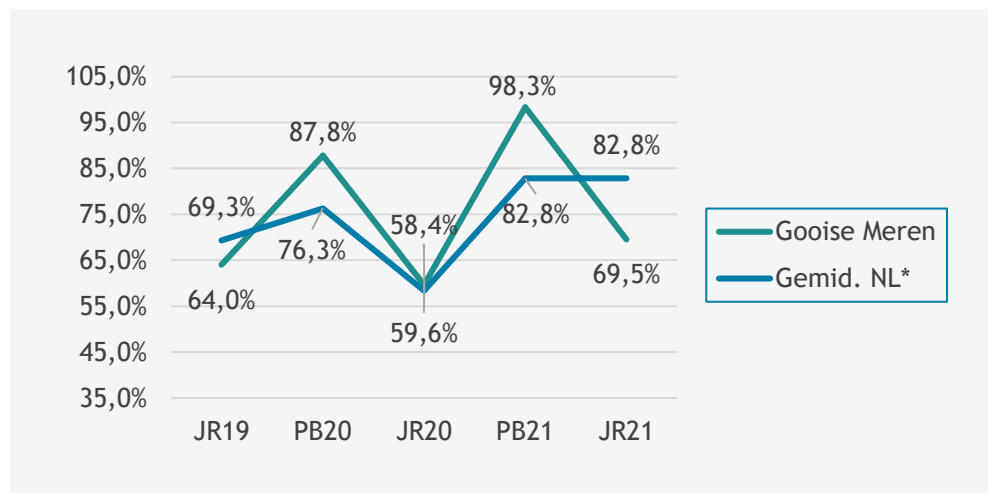
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

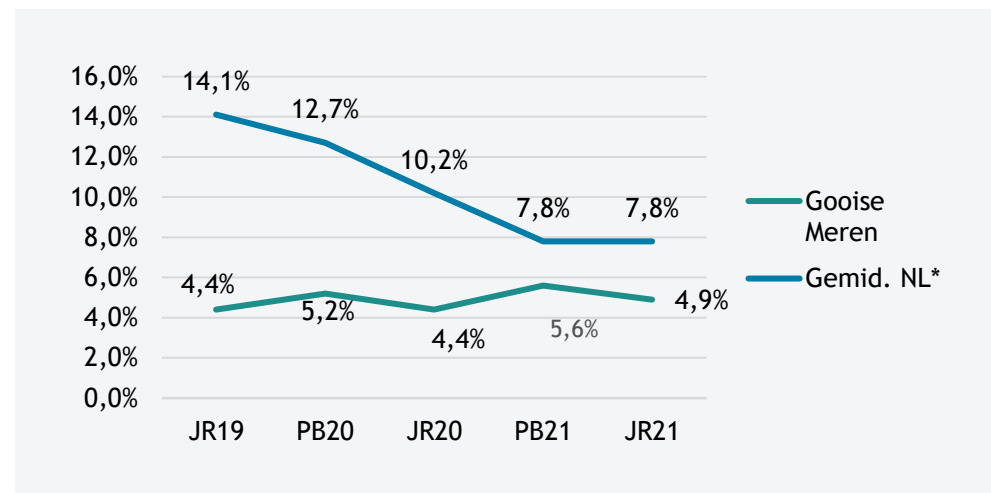
SOLVABILITEITSRATIO

NETTO SCHULDQUOTE

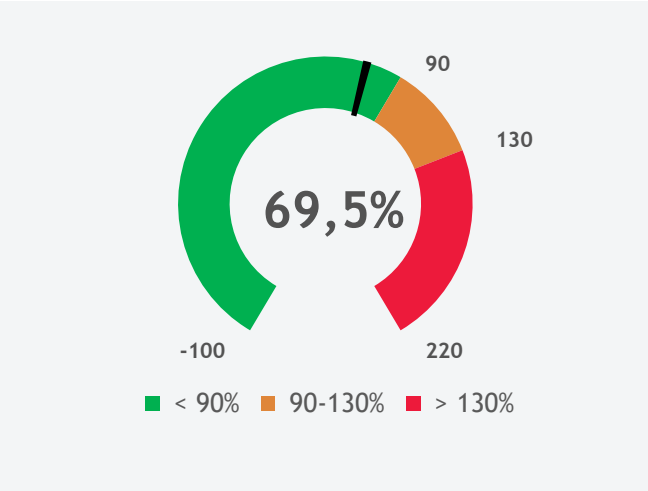
RATIO GRONDEXPLOITATIE

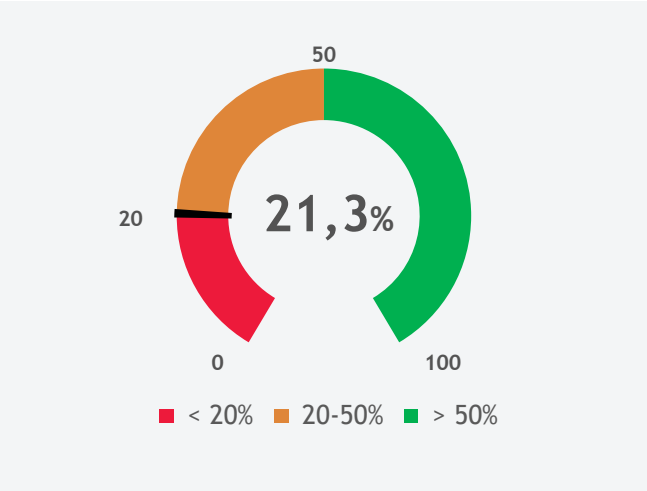
* De bron voor de gemiddelden NL betreft het gemiddelde voor gemeenten in de categorie 50.000-100.000 inwoners. Data gebaseerd op Benchmark Nederlands Gemeenten van BDO.

3.3 Dashboard financiële positie | Radars kengetallen

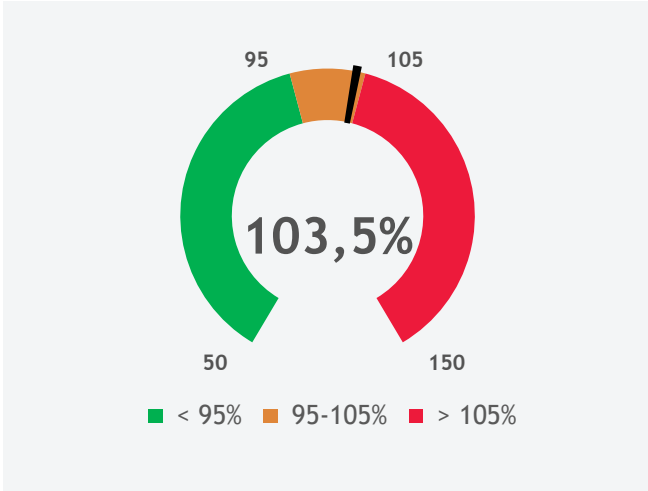
NETTO SCHULDQUOTE

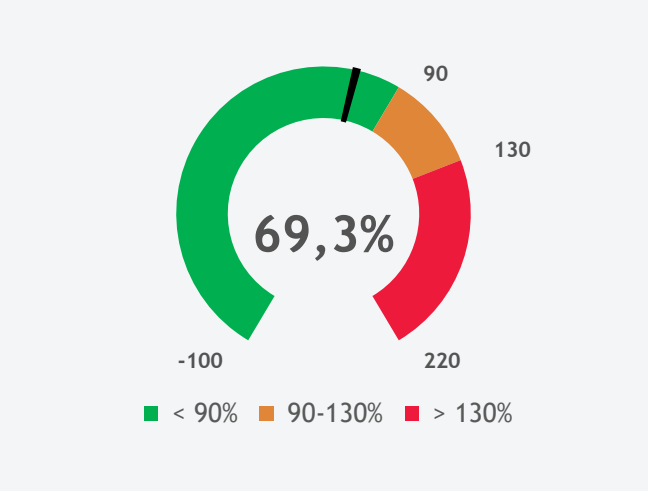
SOLVABILITEIT

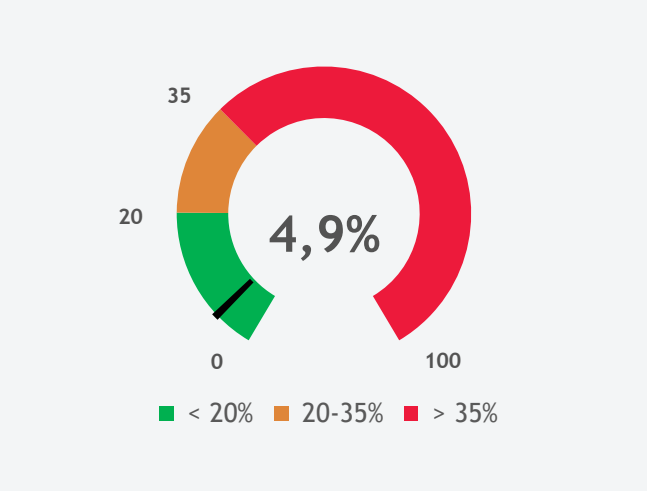
BELASTINGCAPACITEIT

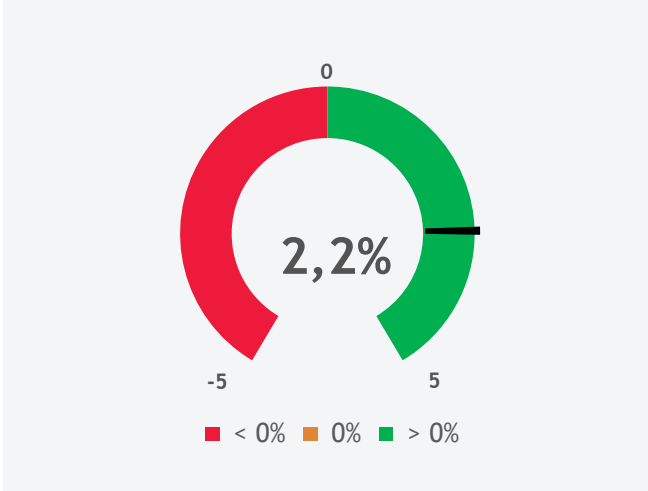
(GECORRIGEERDE) SCHULDQUOTE

GRONDEXPLOITATIE

STRUCTURELE EXPLOITATIERUIMTE

3.4 Ons beeld van uw financiële positie

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden gezien

Signaleringswaarden GTK 2021 als referentiewaarden

Uw financiële positie is voldoende

Uw weerstandsvermogen is afgenomen tot 3

De gemeente kan aan haar lange termijnverplichtingen voldoen

Financieel risico als gevolg van de grondexploitatie is minst risicovol

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Signaleringswaarden volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2021 (GTK 2021)

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de twaalf provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader opgesteld. In het GTK 2021 zijn signaleringswaarden opgenomen voor de financiële kengetallen zoals opgenomen in het jaarverslag van de gemeente. Wij hebben deze signaleringswaarden als referentie gebruikt bij ons beeld van uw financiële positie.

Weerstandsvermogen Gemeente Gooise Meren is uitstekend

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt € 44 miljoen (2020: €40 miljoen), daar tegenover staat een benodigde weerstandscapaciteit van €15 miljoen (2020: €9 miljoen). De toename van de weerstandsratio in de jaarrekening 2021 is het voornamelijk gevolg van het niet meenemen van de bestemmingsreserves als mogelijke dekking. Er is geen sprake van nieuwe invloedrijke financiële risico's, echter zien we wel dat een aantal top 10 risico's in de jaarrekening (p.133) een grotere invloed heeft op het benodigde vermogen. Dit ligt enerzijds in een hogere verwachte impact, dan wel een hogere kans dat het risico materialiseert.

Solvabiliteit en netto schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2021 21,3%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de Gemeente Gooise Meren in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. Als gevolg van investeringen van €26 mln. in materiële vaste activa is de solvabiliteitsratio gedaald. Deze ontwikkeling van de solvabiliteitsratio vormt een financieel risico voor de gemeente Gooise Meren. Wij adviseren in de bepaling van het meerjarenbeleid rekening te houden met de impact van de investeringen op de solvabiliteitspositie van gemeente Gooise Meren.

De netto schuldquote bedraagt 69,5%. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden. Net als de solvabiliteitsratio verslechtert de netto schuldquote. Deze quote valt in het minst risicovolle deel volgens de GTK 2021. Gezien de aanzienlijke stijging van de netto schuldquote adviseren wij om ook de impact van uw meerjarenbeleid op dit kengetal te monitoren.

Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie van de Gemeente Gooise Meren is 4,9% (de waarde van de grond ten opzichte van de totale baten). De ratio grondexploitatie < 20% is het minst risicovol te noemen volgens het GTK 2020.

4. Belangrijkste bevindingen

- 4.1 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording
- 4.2 Sociaal domein uitgelicht
- 4.3 Ontwikkeling grondexploitaties
- 4.4 BBV, WNT en SiSa
- 4.5 Begrotingsrechtmatigheid

Nog aandachtspunten in de interne beheersing. Onze controle vooral gegevensgericht. Zie ook managementletter 2021

Fraude(risico) beheersing is een actueel thema dat voor 2022 nadrukkelijk in de controleverklaring wordt meegenomen

Interne beheersing en onze aanpak voor 2021

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze managementletter d.d. 1 november 2021.

Samenvattend hebben wij geconstateerd dat er bij uw gemeente, net als veel andere gemeenten, nog aandachtspunten resteren. Dit betekent niet dat uw gemeente niet in control is, maar wel dat het in control zijn voor ons niet toetsbaar blijkt uit controlesporen in de processen en systemen. Derhalve konden wij het afgelopen jaar voor onze controle (nog) niet steunen op uw interne beheersing en hebben wij de jaarrekening voornamelijk achteraf en gegevensgericht gecontroleerd (middels deelwaarnemingen, cijferbeoordelingen, steekproeven etc.). Samengevat waren de belangrijkste punten uit onze management letter:

- De coronamaatregelen hebben niet tot noemenswaardige veranderingen in (beheersing van) de processen heeft geleid.
- Op IT gebied kan de gemeente een belangrijke stap zetten door een sterke inrichting van functiescheiding in het financiële systeem. Decade en gestructureerde controle van de juiste inrichting van bevoegdheden (op basis van een zgn. “soll matrix”).
- De naleving van de aanbestedingswetgeving is niet optimaal, de contracten(- en verplichtingen)administratie biedt nog niet de gewenste informatie.

Wij hebben in onze managementletter opgeroepen om de mogelijkheden op het gebied van de interne beheersing te bepalen, zodat wij ook onze controleaanpak daarop kunnen aanpassen. Enerzijds omdat het niveau van interne beheersing de primaire verantwoordelijkheid is van het college/de organisatie en anderzijds om te voorkomen dat wij de lat in onze controleaanpak te hoog leggen en daar elk jaar met dezelfde bevindingen over blijven rapporteren.

Fraude

De komende jaren zal er vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie. Onze beroepsorganisatie, de NBA, heeft in 2022 de notitie ‘[Frauderisicobeheersing aanbevelingen voor bestuurders en toezichthouders](#)’ uitgebracht. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen, zoals de gemeenteraad, bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude, kunnen de gelegenheden die tot fraude leiden, afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico's en beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol. De landelijke pilots waar in de controleverklaring 2020 van de accountant uitgebreider wordt gerapporteerd over het thema fraude (o.a. Gemeente Breda) hebben bijgedragen aan de best practices. De best practices van de NBA zijn erop gericht het fraudebewustzijn en de frauderisicobeheersing te vergroten. In onze managementletter hebben wij reeds aandacht gevraagd voor dit onderwerp.

Graag gaan wij met u in overleg over het vergroten van de actieve rol van de auditcommissie ten aanzien van frauderisicobeheersing. Bijvoorbeeld door jaarlijks één of meerdere onderkende frauderisico's (en indien van toepassing de interne beheersingsmaatregelen die zijn genomen om deze frauderisico's te mitigeren) nader te laten onderzoeken door de interne audit afdeling, uw accountant of gespecialiseerde (fraude)onderzoekers.

Update Invoering rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van 2022

In onze eerdere rapportages zijn wij uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de rechtmatigheidscontrole door de externe accountant naar de rechtmatigheidsverantwoording door het college. De commissie BBV heeft in december 2020 de concept notitie rechtmatigheidsverantwoording met de nadere spelregels voor de rechtmatigheidsverantwoording ter consultatie openbaar gemaakt en heeft in augustus 2021 de kadernota rechtmatigheid 2022 gepubliceerd. In 2022 vindt de wetsbehandeling in de Tweede Kamer plaats. Daarna volgen nog de nodige aanpassingen van wetgeving en notities vanuit onder ander het NBA. Desalniettemin is de verwachting dat de rechtmatigheidsverantwoording per boekjaar 2022 wordt ingevoerd.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Wij verwachten dat dit voor de meeste gemeenten een uitdaging is, maar naar onze mening ook een kans voor uw organisatie en interne beheersing. Wanneer de rechtmatigheidsverantwoording met terugwerkende kracht wordt ingevoerd, wordt de gemeente Gooise Meren met ingang van verslagjaar 2022 immers zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording en moet het college een (onderbouwde) mededeling doen omtrent de naleving van de rechtmatigheid. De wetwijziging is niet alleen een technische verandering, maar ook een cultuurverandering die effect heeft op de bedrijfsvoering van de organisatie.

Stand van zaken binnen uw gemeente

Gemeente Gooise Meren heeft concrete stappen genomen ter voorbereiding op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. In 2020 is gestart met een ambitiedocument dat door de raad is vastgesteld, waarin op hoofdlijnen aangegeven is hoe ze de wetwijziging willen invoeren en hoe de gemeente gaat verantwoorden. In het ambitiedocument is vastgelegd dat de verantwoordingsgrens voor een goedkeurende verklaring op rechtmatigheid op 3% van de begroting is vastgesteld. Voor de interne beheersing en controle zal echter een signaleringsgrens van 1% worden gehanteerd. Zo ontstaat er een marge waarbinnen het college en de gemeenteraad het gesprek aan kunnen gaan over de aard van de onrechtmatigheden en zal een verbeterplan opgesteld worden. Door de interne controle in te richten op de grens van 1% sluit u aan bij de visie van BDO.

In het Verbijzonderde Interne Controleplan voor het jaar 2021 is beschreven hoe Gooise Meren de rechtmatigheid zal toetsen en hoe zij tot een oordeel komt. De gemeente tracht de Verbijzonderde Interne Controle op een dusdanig niveau vorm te geven dat dit afdoende is voor de accountant om -zonder additionele controles- tot een getrouwheidsoordeel over de rechtmatigheidsverklaring te komen.

In de management letter 2021 hebben wij u een aantal aandachtspunten meegegeven die voortvloeien uit de invoering van de kadernota rechtmatigheid 2022. De gemeente heeft de volgende maatregelen genomen ter naleving van de kadernota rechtmatigheid 2022:

Reactie gemeentelijke organisatie:

Voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en de nieuwe Kadernota Rechtmatigheid 2022 heeft de organisatie diverse voorbereidingen getroffen. Zo zijn verordeningen geactualiseerd en is in de Jaarstukken 2021 in de paragraaf Bedrijfsvoering een start gemaakt met een uitgebreidere toelichting op rechtmatigheid. Hierbij moet worden opgemerkt dat het nog steeds onzeker is wanneer de wetwijziging definitief in werking treedt en dat er nog onduidelijkheid bestaat over de interpretatie en uitvoering van de nieuwe regels. In 2022 zal de organisatie samen met de accountant verdere afspraken maken over de wijze waarop de organisatie de rechtmatigheid gaat vaststellen.

4.2 Sociaal domein uitgelicht

Sociaal domein 2021
bedragen circa
€ 40,9 miljoen

Sociaal domein in de jaarrekening

De lasten van Gemeente Gooise Meren met betrekking tot het sociaal domein bedragen over 2021 circa € 40,9 miljoen. In hoofdlijnen zijn deze lasten als volgt opgebouwd:

ONDERDEEL	2021	2020
Jeugdzorg ZIN	11,7	10,7
Wmo	10,0*	15,3
Participatiewet	15,4	14,3
Tozo	3,8	8,4
Totaal	40,9	48,7

* Geëscaleerde zorg is over naar WLZ en wordt in dit overzicht in 2021 niet meer onder Wmo gepresenteerd.

Fout pgb mede
gebaseerd op
projectiebrieven

Rechtmatigheid fouten
pgb € 6.700

Financiële fouten pgb
€ 8.000

Onzekerheden pgb
geraamd op
0,1 miljoen

Geraamde fout in de persoonsgebonden budgetten

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties en betaalt uit aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt de beschikkingen pgb en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie en het vaststellen van de prestatielevering. Uit de accountantscontrole 2021 bij de SVB blijkt dat landelijk sprake is van een verklaring met beperking. Ten aanzien van de rechtmatigheidsfouten zijn de foutpercentages opgenomen in de gemeente specifieke projectiebrieven. Voor Gemeente Gooise Meren zijn de percentages voor rechtmatigheidsfouten en voor getrouwheidsfouten voor zowel de Wmo als Jeugdzorg opgenomen in onderstaande tabel:

PGB PER CATEGORIE	FINANCIËLE RECHTMATIGHEIDSFOUT	FINANCIËLE GETROUWHEIDSFOUT
Jeugdzorg	1,64%	1,58%
Wmo	1,05%	1,71%

De financiële rechtmatigheidsfout voor pgb voor de Gemeente Gooise Meren bedraagt circa € 6.700, bestaande uit € 2.300 Wmo en € 4.400 Jeugdzorg. Voor de getrouwheidsfouten geldt dat deze gelijk zijn voor alle gemeenten in Nederland. De financiële getrouwheidsfout bedraagt € 8.000, bestaande uit € 3.700 Wmo en € 4.300 Jeugdzorg.

De SVB toetst niet op levering van de zorg. Hierdoor is er sprake van een onzekerheid. De gemeente verkrijgt echter zekerheid door intern ingerichte processen, zoals het toekenningsproces, de controles op betalingen en de controleverklaring van zorginstellingen die via de regio ontvangen worden, waardoor deze onzekerheid deels teniet wordt gedaan. De processen van pgb Jeugdzorg en Wmo lopen op een aantal onderdelen verschillend, waardoor voor Jeugdzorg en Wmo niet dezelfde zekerheid wordt verkregen. Tevens verkrijgt de gemeente aanvullende zekerheid vanwege de ontvangsten van het CAK. Op basis van het zekerheidspercentage dat de Gemeente Gooise Meren hierdoor verkrijgt, zijn de onzekerheden voor pgb geraamd op circa € 139.000.

Via de Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants (NBA) is een review gedaan in overleg met ons waardoor wij kunnen steunen op de werkzaamheden van de accountant van de SVB. Daarbij concluderen wij dat de formele fouten zoals geconstateerd door de accountant van de SVB geen impact hebben op het rechtmatigheidsoordeel over de jaarrekening 2020 van uw gemeente.

Onzekerheid ten aanzien van prestatielevering

Afwijkingen bij productie-verantwoordingen
€ -

Resterende onzekerheid Jeugdzorg en Wmo circa
€ 538.000

Zelfstandig onvoldoende grip op lasten Wmo en Jeugd

Wmo ZIN

De productieomvang van Wmo ZIN bij zorginstellingen bedraagt in 2020 circa € 10,0 miljoen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Wmo ZIN vindt plaats vanuit de Gemeente Gooise Meren. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. De gemeente heeft een IC-plan opgesteld waarin de wijze van verantwoorden is opgenomen. Met betrekking tot de lasten Wmo ZIN vraagt de Gemeente Gooise Meren per zorginstelling om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol.

Uit onze controle blijkt dat er door de Gemeente Gooise Meren geen verschillen zijn geconstateerd tussen de eigen administratie en de productie-verantwoordingen welke zijn voorzien van een controleverklaring. De productieverantwoordingen zijn gelijk aan de lasten in de jaarrekening. Daarmee bestaat een fout omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van deze lasten.

Jeugdzorg ZIN

De productieomvang van Jeugdzorg ZIN bij zorginstellingen bedraagt in 2020 circa € 11,7 miljoen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Jeugdzorg ZIN vindt plaats vanuit de Gemeente Gooise Meren. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. De gemeente heeft een IC-plan opgesteld waarin de wijze van verantwoorden is opgenomen. Met betrekking tot de lasten Jeugdzorg ZIN vraagt de Gemeente Gooise Meren per zorginstelling om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol.

Uit onze controle blijkt dat er door de Gemeente Gooise Meren geen verschillen zijn geconstateerd tussen de eigen administratie en de productie-verantwoordingen welke zijn voorzien van een controleverklaring. De productieverantwoordingen zijn gelijk aan de lasten in de jaarrekening. Daarmee bestaat geen fout omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van deze lasten.

Tevens is van een aantal zorginstellingen geen controleverklaring ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Hierdoor is sprake van een onzekerheid ten aanzien van prestatielevering, zowel omtrent de getrouwheid als rechtmatigheid van deze lasten. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, de uitkomsten van de in 2022 ontvangen controleverklaringen en de ontvangen bestuursverklaringen ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 538.000.

Wij concluderen dat Gemeente Gooise Meren zelfstandig onvoldoende grip heeft op een groot deel van de lasten inzake Wmo en Jeugdzorg. Dit resulteert in een onzekerheid ten aanzien van de prestatielevering van de zorg die wij hebben meegewogen in onze oordeelsvorming.

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

De veruit grootste balanspost met betrekking tot onderhanden projecten betreft de voorraden (grondexploitaties). Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, druk op verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

Bredius

De positie onderhanden werk grondexploitaties bestaat uit de boekwaarde voor bouwgrondexploitatie Bredius met € 2,3 miljoen ultimo 2021. Tot op heden is 76% van de totale lasten ad 10 miljoen gemaakt. Gezien de verkoop in 2022 en 2023 gepland staat, is er 0% van de opbrengsten ad € 4,4 miljoen verantwoord. Door de economische ontwikkelingen zien we een beperkter risico ten aanzien van de afzetbaarheid bij dit project.

Ultimo 2021 is er een voorziening grondexploitaties gevormd tegen netto contante waarde ad 5 miljoen (nominaal € 5,4 miljoen). Op grond van de berekening van de eindwaarden is een voorziening benodigd voor het project. In de jaarrekening is toegelicht dat door met name de stijging van de grondprijzen de in 2020 getroffen verliesvoorziening (€ 5,3 miljoen) voor ruim € 0,3 miljoen is vrijgevallen.

BBV wordt nageleefd

WNT-verantwoording
voldoet aan de
vereisten

Geen bevindingen
SiSa-bijlage

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat Gemeente Gooise Meren de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2021 niet meer bedragen dan € 209.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling.

Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2021 van de Gemeente Gooise Meren niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2021 van de Gemeente Gooise Meren voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2021. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Wel hebben wij in lijn met voorgaand jaar een onzekerheid geconstateerd bij de specifieke uitkering sport (SPUK). Een deel van de investeringen in sport zijn via het gemeentelijk sportfonds gedaan. Momenteel is het onzeker of het sportbedrijf BTW in aftrek mag nemen, waardoor de ingediende BTW compensatie in de SPUK onzeker is. Zie tevens bijlage B.

Het aantal SiSa-regelingen is in 2020 en 2021 fors toegenomen. Het monitoren van de besteding van de regelingen is belegd binnen verschillende personen in de organisatie. Wij adviseren u om een centraal coördinerende functie te aan te stellen voor de SiSa en een uniforme werkwijze te hanteren ten aanzien van de financiële verantwoording van de regelingen.

4.5 Begrotingsrechtmatigheid (1/2)

Onderschrijding
baten/lasten
€ 5 miljoen

Geen begrotings-
onrechtmatigheden die
meetellen in ons
oordeel

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft uw gemeente circa € 159 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover circa € 154 miljoen aan werkelijke lasten in 2021. Dit is in totaal een onderschrijding van € 4,7 miljoen (3,0%). Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 159 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 159 miljoen aan werkelijke baten in 2021. In totaal gaat het om een lagere realisatie van baten van € 0,4 miljoen (0,3%). Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves.

De gemeenteraad autoriseert de begroting en stelt de kaders voor het college vast. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerd en gerapporteerd te worden aan de gemeenteraad. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet gedurende het jaar zijn voorgelegd aan de gemeenteraad is formeel sprake van een onrechtmatigheid. Echter hoeven deze overschrijdingen niet altijd te worden meegewogen in het accountantsoordeel bijvoorbeeld indien de overschrijdingen geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerd opbrengsten of overschrijdingen bij open-einde regelingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten zijn de begrotingsoverschrijdingen nader weergegeven en geanalyseerd.

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2021, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de raad nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Belangrijk hierbij is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Zie hierna voor een overzicht van de lastenoverschrijdingen per programma en de overschrijdingen van investeringskredieten. Zoals blijkt uit de figuur op voorgaande pagina is op twee programma's een begrotingsoverschrijding op de lasten te constateren. Deze zijn in te delen in de onderstaande categorieën zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

LASTENOVERSCHRIJDING PROGRAMMA	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT NIET MEE IN OORDEEL	TELT WEL MEE IN OORDEEL
1. Inwoners en bestuur (totaal € 767.000)	Past binnen het bestaande beleid welke niet tijdig is gesignaleerd.	✓	
4. Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme (totaal € 2.552.000)	Betreft overschrijdingen welke worden gecompenseerd door meer opbrengsten.	✓	

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van de begrotingsafwijkingen naar de analyse zoals opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2021 (4.5 Toelichting op overzicht van baten en lasten).

Bijlagen

- A. Onze controle
- B. Bevindingen SiSa-bijlagen

A. Onze controle

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de Gemeente Gooise Meren, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 1 november 2021 met kenmerk 'AA21-1813'.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.532.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 76.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij bevestigen dat we geen giften hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de organisatie of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Opdracht en controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 1 november 2021. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van Gemeente Gooise Meren. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- In onze controlestandaarden (NV COS) wordt expliciet het risico van management override (bewuste beïnvloeding door bestuur of management van de jaarcijfers) als belangrijk te onderkennen significant risico benoemd. Als accountant moeten wij in onze werkzaamheden hier specifiek aandacht aan besteden. Wij zijn van mening dat binnen de gemeente de mogelijkheden, om buiten de getroffen interne beheersmaatregelen invloed uit te oefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten, beperkt zijn. Om het resterende risico te beperken beoordelen wij schattingsprocessen en bijzondere journaalposten in detail.
- Het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels.

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2021 van Gemeente Gooise Meren aan de daaraan te stellen eisen voldoet, zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2021 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van Gemeente Gooise Meren zijn gebaseerd op de veronderstelling dat Gemeente Gooise Meren als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het college van burgemeester en wethouders ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De grondslagen van de jaarrekening 2021 zijn aanvaardbaar

De jaarstukken 2021 van uw gemeente bestaan uit:

- ▶ het jaarverslag 2021 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- ▶ de jaarrekening 2021 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel ‘programmaverantwoording’ van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2021. In 2021 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de directie en functionaris(sen) en met het college en de auditcommissie. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klant specifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2021. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld.

Gemeenten hebben een belangrijke rol in de keten als het gaat om duurzaamheid

Duurzaamheid is al onderdeel van uw beleid

Strategie vormgeven vanuit een aantal kernvragen

Onze visie op uw rol in verduurzaming

In 2015 zijn de duurzame ontwikkelingsdoelen (sustainable development goals) van de Verenigde Naties door alle lidstaten van de VN aangenomen. Deze doelen vormen de wereldwijde agenda voor duurzaamheid tot 2030. Zoals ook in meerdere publicaties van de VNG is verwoord, is ieders inzet hierbij nodig en die van gemeenten onmisbaar. In het bijzonder attenderen wij u op de publicatie van de VNG met als titel ‘De global goals in het gemeentelijk beleid - een handreiking voor de Nederlandse gemeenten’. Een publicatie waarin concreet per doel wordt ingegaan op uw mogelijke rol hierin.

Mede doordat in 2015 de doelstellingen voor 2030 zijn aangenomen is het onderwerp ‘duurzaamheid’ niet meer weg te denken van bestuursstafels in zowel de publieke als de private sector. Het hoeft weinig betoog dat voor overheden een regierol is weggelegd als het gaat om het uitvoering geven aan ambities, het stimuleren van gedragsverandering in de maatschappij en het financieel steunen van burgers en bedrijven. Als gemeente bent u de verbinding tussen vele partijen binnen en buiten uw gemeente, onder andere ten aanzien van zorg, sociale vangnetten, huisvesting, afvalbeheersing, de waterketen, enz.

In het kader van het Klimaatakkoord heeft u al het nodige uitgewerkt ten aanzien van klimaatadaptie (doel 13) en de warmte-transitievisie (doel 7). Ook de Regionale Energiestrategieën (RES'en) zijn hieruit gevolgd. Aan een aantal van de andere doelen kunnen tevens lokale initiatieven worden gekoppeld. Het ontbreekt bij veel gemeenten echter aan een integrale strategie op het gebied van duurzaamheid in de breedte met als gevolg dat onvoldoende vanuit een regierol wordt gewerkt. Die integrale strategie is noodzakelijk om de juiste afwegingen te maken zodat u een inhoudelijke bijdrage levert aan de duurzaamheidsagenda 2030, maar deze ook kunt vertalen naar financiële impact. Gezien de enorme opgaven die er liggen is uw gemeente een wat ons betreft onmisbare schakel in deze keten.

Hoe komt u tot uw strategie?

Wij zien duurzaamheid in de breedte als een belangrijk aandachtspunt voor uw gemeente. We noemen een aantal vragen die kunnen helpen bij het invullen van uw regierol:

- ▶ Wat is uw ambitie ten aanzien van duurzaamheid binnen de gemeente of regio?
- ▶ Hoe ver bent u met uw dialoog met betrokkenen (stakeholder dialoog) om de belangrijkste thema's voor uw duurzaamheidsstrategie te onderkennen?
- ▶ In hoeverre heeft u duurzaamheid tot speerpunt in uw collegeprogramma opgenomen?
- ▶ Hoe concreet en meetbaar zijn de doelstellingen die u zich gesteld heeft?
- ▶ Kent u de meerjarige impact van uw ambities op uw begroting?

Zomaar een aantal wezenlijke basisvragen die noodzakelijkerwijze beantwoord moeten worden om op een gestructureerde en gedegen wijze invulling te kunnen geven aan uw rol. Dit vraagt ook een programmatische aanpak in de organisatie, zowel op inhoud als op aansturing. Een ambitie moet immers vertaald worden naar concrete doelen en kpi's en de uitvoering moet tenslotte ook gemonitord, bijgestuurd en gerapporteerd worden. Een betrouwbare totstandkoming van deze informatie is daarbij een belangrijke randvoorwaarde, zeker als bij dergelijke informatie mogelijk op termijn ook een controleverklaring verstrekt moet worden zoals in het bedrijfsleven het geval wordt (CSR). Overigens een aspect dat voor gemeenten nog niet aan de orde is.

Hoe nu verder?

Dit voorjaar zijn de gemeenteraadsverkiezingen geweest. U heeft de taak een nieuw college te vormen met een nieuw 4-jarig collegeprogramma. Wij raden sterk aan hierin wederom expliciet ruimte te scheppen voor het thema duurzaamheid als ‘rode draad’ in het collegeprogramma. Om u te helpen in dat traject, hebben wij onderstaande routekaart ontwikkeld. Hierin zijn achtereenvolgens alle te zetten stappen in dit kader opgenomen. Daarbij is ook aandacht voor de inbedding in de organisatie.

Goede voorbeelden van gemeenten die duurzaamheid al expliciet als thema hebben omarmd zijn Nijmegen en Utrecht. Deze gemeenten geven transparant en concreet, elk op eigen wijze, inzicht in de doelstellingen en de realisatie hiervan.

Wij gaan graag met u het gesprek aan om u waar nodig te kunnen ondersteunen in dit proces van het bepalen van ambities en strategie, de vertaling naar de organisatie en de monitoring en rapportage hiervan. Gezien het belang van dit thema en onze maatschappelijke rol, hebben wij het bevorderen van verduurzaming en het transparant hierover rapporteren tot een van onze speerpunten gemaakt.

Strategie en ambitie	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Analyse waar ESG nu staat in de organisatie (ESG volwassenheidsanalyse) ▶ Bepaal de duurzaamheidsambitie ▶ Governance & oprichten van een ESG werkgroep ▶ Bepalen materiële thema's (stakeholder dialoog)
Sturen	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Definieren van niet-financiële prestatie indicatoren (KPI's) ▶ Verbeteren datakwaliteit ▶ Ontwikkelen interne rapportage (geïntegreerd dashboard)
Rapporteren	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ontwikkelen Integrated Report ▶ “Assurance-readiness” → toets aan wet-en regelgeving/ standaarden) ▶ Opstellen en publiceren verslag
Assurance	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Assurance bij Integrated Report ▶ Evaluatie en verbetering

B. Bevindingen SiSa-bijlagen

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De Gemeente Gooise Meren heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen:

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2021 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Strekking controleverklaring getrouwheid (jaarrekening)	GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring rechtmatigheid (jaarrekening)	GOEDKEUREND

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving			
A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen			
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek			
C1	Specifieke uitkering reductie energiegebruik			
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen			
C43	Regeling reductie energiegebruik woningen			
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen			
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai			
E20	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2019			

B. Bevindingen SiSa-bijlage

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019			
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel			
H4	Specifieke uitkering Sport			
H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)	ONZEKERHEID	€ 82.000	Geen zekerheid over btw-positie sportbedrijf Zandzee doordat de Belastingdienst hierover nog geen standpunt heeft ingenomen.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken			
H16	Regeling specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden			

Tozo

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout		
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid		
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele onrechtmatigheid		
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout		
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid		
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Fout		
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Onzekerheid		
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout		
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid		
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele onrechtmatigheid		

Tozo (vervolg)

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G4	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout		
G4	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid		
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout		
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid		
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele onrechtmatigheid		
G4	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout		
G4	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid		
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Fout		
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Onzekerheid		
G4	Tozo 4_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout		
G4	Tozo 4_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid		
G4	Tozo 4_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele onrechtmatigheid		
G4	Tozo 4, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout		
G4	Tozo 4, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid		
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Fout		
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Onzekerheid		

Tozo (vervolg)

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G4	Tozo 5_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout		
G4	Tozo 5_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid		
G4	Tozo 5_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele onrechtmatigheid		
G4	Tozo 5, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout		
G4	Tozo 5, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid		
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Fout		
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Onzekerheid		

bdo.nl